

**U OPŠTINAMA KULA, SRBOBRAN I MALI IDOŠ PLATE REDOVNE
U VRBASU PLATE KASNE, A RAČUNI REDOVNI
RAZLOG KAŠNENJA SU NAGOMILANI DUGOVI IZ PROŠLOSTI** • strana 3
POJAŠJAVA MILAN GLUŠAC, ZAMENIK PREDSEDNIKA OPŠTINE VRBAS

**GRADANI GOVORE O SLOBODI
SLOBODA JE KAD
IMAŠ POSAO**

• strane 8 i 9

BAČKA PRESS

REGIONALNI LIST

www.okonas.info

ISSN 2466-281X

CENA 50 DINARA

OKONAS

• • PONEDELJAK 26. oktobar 2015. broj: 0002

DAN OSLOBODENJA OBELEŽEN U VRBASU, KULI, SRBOBRANU I LOVĆENCU

MINISTAR POLICIJE DR NEBOJŠA STEFANOVIĆ U VRBASU
NEMA POVLAŠĆENIH

• strana 6

**PROMOCIJA OPŠTINE SRBOBRAN
U ČEŠKOJ I ITALIJI**

• • strana 6

45. JESENJI LIKOVNI SALON

• • strana 11

**VOJVODANI IMAJU ISKUSTVA U PROIZVODNJI ULJANIH KULTURA
PAORI ZNAJU ŠTA DA SEJU**
INTERVJU: DR OLGA ČUROVIĆ

• • strana 4

Redakcijski komentar

Istorija se (ne) može menjati

Sedamdesetjedna godina od oslobođenja od fašizma u Drugom svetskom ratu obeležena je prigodnim svečanostima, kulturnim manifestacijama i u regionu Bačke. Položeni su venci na spomen obeležja palim borcima, uručene oktobarske nagrade istaknutim pojedincima, pregaocima i kolektivima. Govoreno je o značaju istorijskog datuma Dana grada ili opštine, isticanje značaj antifašizma u borbi protiv zla fašizma. Govorilo se kritički i o uzdrmanoj kulturi antifašističkog sećanja koje je danas prisutno i na našim prostorima. Haotična idejna tranzicija Zapadnog Balkana dovela je do relativizacije zločina fašizma. U poslednjih 25 godina raspada SFRJ prisutna je rehabilitacija poraženih snaga u Drugom svetskom ratu. Prisutna je zloupotreba istorije, satanizacija pobednika vrednosno izvrstanje istorijskih činjenica rehabilitacija zločina. Sa ovom pojmom ruku pod ruku, išla je radikalizacija nacionalizama, ekonomski kriza, restauracija šovinizma... Stigli smo do izjednačavanja partizana i četnika, rehabilitacije Draže Mihajlovića. Tom prilikom našli su se licem u lice istorija, istoričari i odluka Suda o rehabilitaciji. Usledila su razna tumačenja i objašnjenja. Jedno je i to, koje kaže da odluka Suda ne obavezuje istoriju i istoričare. Ali ostaje činjenica da se ovim ruši kreditibilitet i dignitet istorije kao nauke. Na jednoj strani našla se kolaboracija, izdaja, zločin, a na drugoj čovek, pravda, ideja, humanost, civilizacija. Na jednoj strani konzervativizam, podaništvo, primitivizam i više od 50 miliona mrtvih,

uništenje čitavih gradova, razorenja Evrope i to je prošlost koja se dogodila o kojoj govore istorijske činjenice. Činjenice , mnogi kažu , mogu da se interpretiraju različito, u korist izgradnje novih identiteta, u korist restauracije šovinizma, u korist pravdanja sopstvenih neuspeha u korist dnevnih politika, u korist... Samo što istorija nije isto što i dnevna politika, samo što je istorija nauka od pamтивека, samo što se prošlost dogodila i ostavila neumitne tragove , samo što se rehabilitacijom saradnika okupatora ne može promeniti niti izvršiti revizija istorije. I zato što je antifašizam pokret koji je mobilisao na desetine miliona ljudi i ostavio je trag na društvenim uredjenjima širom sveta.

**Agencija za izdavanje novina i web portala BAČKA PRESS - OKONAS.INFO VRBAS,
sa sedištem u mestu Vrbas, opština Vrbas, Ulica Ive Lole Ribara 17/2**

Ljubinka Nedović direktor i glavni i odgovorni urednik
List Bačka Press izlazi dva puta mesečno

Telefoni redakcija: 061 / 319 - 33 - 65, 061 / 36 - 26 - 336

Marketing: 060 / 33 - 56 - 575

backapress.info@gmail.com, okonasinfo@gmail.com

Štamparija: List štampa SPD

Stampa daju: List stampa Srbija Grafičarstvo, Šabac - Novi Sad

Bačka Press ISSN 2466

Tiraž: 4000 primeraka

NAŠA TEMA

Vrbas nije što je nekad bio

Nekada industrijski prehrambeni centar sa velikim firmama čija imena su promovisala Vrbas diljem nam bivše domovine to više nije. Od moćnih giganata ostali su samo brendovi i nazivi firmi od kojih danas žive novi vlasnici.

Vrbas je danas mesto u kojem postoje ispostave, pogoni nekadašnjih velikih firmi u prekojima je broj zaposlenih polovljen. Nekada je Vrbas metaforično nazivan špajizem velike kuhinje bivše Jugoslavije, a danas je jedan od 23 grada oktobra 2011. godine kaže da u Vrbasu živi manje 3760 stanovnika u odnosu na prethodni popis koji je bio 2002. godine. Poslednju deceniju evidentna je i negativna stopa nataliteta. Teško da se ko ovde bavi ovom problematikom

vojvodjanske opštine koji ima narodnu kuhinju čiji broj korisnika iz dana u dan raste. Svojevremeno je bio u vrhu jugoslovenskog proseka, medju prvih pet opština, po visini ostvarenih

zarada, a danas su plate ispod i evidentnom ekonomskom republičkog proseka. U Vr-basu danas ironično Bolnicu bas svakako više nije ono što nazivaju najvećom fabrikom je nekada bio, a teško se može samo zato jer upošljava preko migracijom stanovništva. Vr-bas je, da ima u našem okruženju i onih koji sasvim dobro žive, da bolje žive i da imaju duzeća pokušavaju da drže više da poseduju velki novac glavu iznad vode, dok socijalne i imovinu. Više nego bilo ko i službe imaju pune ruke posla. kada da je posedovao i imao Traženje posla je uzaludna u vreme rada i prosperiteta, ali njih lenih, jer da su bili u nekoj šemi je daleko manje od onih koji ne bi pronašli vrata službe za nemaju ništa. Medutim, to je zapošljavanje. Nove investicije neka druga priča. Možemo gledati i tako, pa reći da ima i srepostrojenja nema iako su nam dina koje su u lošoj poziciji se sve vladajuće nomenklature od vrbaške, ali to je uvek slaba

Državni posao – To nije moj posao

U Vrbasu plate kasne

Većina nezaposlenih, ali i ostalim javnim preduzećima i neki iz privatnog sektora čeznu lokalnoj upravi. Počelo je sa 15 za "državnim poslom". Ipak, dana, mesec, dva, da bi sada u nije ni državni posao kao što je pojedinim javnim preduzećima nekad bio. Kako tvrde zaposleni u javnim preduzećima, ustanovama i lokalnoj upravi, zaposleni su stalno pod tenzijom. Trenutno strepe od odluke o racionalizaciji koju treba opština da dostavi Ministarstvo. Inače, kako se menja vlast u javnim ustanovama i preduzećima menjaju direktori, novo rukovodstvo nova pravila smenjuju se "podobni" i „nepodobni" i tako "Jovo nanovo".

Zaposleni kojima kasni plata treba opština da ne zadovoljni. Predstavnici sindikalnih organizacija čestito se obraćaju rukovodstvu opštine tražeći odgovor. Deo zaposlenih u Predškolskoj ustanovi "Boško Buha", tužio je opštini zbog neisplaćenih zarada.

Nije baš ni da se ništa ne radi. Kao i u svakoj javnoj ustanovi ili preduzeću ima sposobnih, stručnih i vrednih radnika koji "vuku za petoricu", a ima i neradnika, što onih koji ne znaju što onih koji baš nisu orni za rad, pod izgovorom "Zašto ja? Ima li ko drugi?", "To nije moj posao". Ipak svi ostaju u državnoj službi, retko ko je napusti, valjda zato što su plate redovne.

Međutim, u Vrbasu u lokalnoj upravi, ustanovama i javnim preduzećima plate kasne. Problem svakako nije od "juče". Kašnjenje plata počelo je još za vreme prethodne vlasti 2009. godine u Javnom komunalnom preduzeću "Standard" i Javnom preduzeću za prevoz putnika, a krajem 2011. godine plate su počele da kasne

bude blokiran, to će usporiti ceo proces oporavka i vratiti nas još u nazad bićemo u još većem problemu", rekao je Milan Glušac, zamenik predsednika opštine.

Rukovodstvo opštine Vrbas pokušava da nađe rešenje za nagomilane probleme. "Finansijska situacija u opštini Vrbas je loša, kao i u dosta

opština u Srbiji. Pokušavamo da nađemo najbolje rešenje, reprogramirali smo kredit, i na taj način rešićemo jedan deo duga. Zajedno sa predsednikom Kažićem sam bio u ministarstvu tražili smo pomoć, da nam se povećaju transferna sredsta. Vrbas se još uvek vodi kao razvijena opština, a to odavno nije, zato smo uputili zvaničan dopis da se to izmeni. Na žalost dugovi su dugo godina nagomilavani. Verujem da će nam se transferna sredstva povećati, ne mogu da kažem kada će to tačno biti, ali problem sa kašnjanjem zarađa će sigurno biti rešen", rekao je Glušac, i dodao da su predstavnici Ministarstva finansija upoznati sa finansijskim problemima opštine Vrbas.

"Iznos od 905 miliona dinara dugovanja koje smo zatekli nas stalno pritiska i koči u realizaciji planova, ali uspevamo da sačuvamo račun opštine da ne bude blokiran, da ispoštujemo potpisane reprograme dugovanja i da održimo tekuće poslovanje. Zatražili smo povrćanje transfernih sredstava a taj zahtev smo dobro obrazložili. Porez na imovinu za 2014. godinu naplaćen je u procentu od 95,29, a postoje najave da će opština koje imaju dobar procenat naplate poreza biti vrednovan ovaj rezultat. Porez na zarade je zbog smanjenja broja zaposlenih pao sa 494

Milan Glušac, zamenik predsednika opštine Vrbas

miliona dinara u 2012. godini redovne, mada strah od smanjena 389 miliona dinara u 2014. godini, i ovo umanjenje prihoda u budžetu ne može se nadoknaditi. Ali ako se iz opštine Vrbas na ime PDV u državnu kasu na godišnjem nivou slijedi prema poslednjem popisu imao 12.031 stanovnika, u lokalnoj upravi je 52 zaposlenih. U opštini Kula ima 43.121 stanovnika, u lokralnoj upravi 102 zaposlena. Opština Srbobran 170 miliona koliko sada iznose opština Kula ima 16.500 stanovnika, u lokalnoj upravi 62 zaposlena, dok opština Vrbas ima nešto više 43.000 stanovnika u lokalnoj upravi je 150 zaposlenih.

Na svu sreću okolne opštine nemaju taj problem plate su

Programsko budžetiranje u opštini Kula

Ključ uspeha investiranje i politička stabilnost

Velibor Milojičić, zamenik predsednika opštine Kula

Opština Kula rebalansom miliona dinara obezbeduje budžeta na sednici koja će se sigurnih sredstava za investicije održati 29. oktobra ide na osvrt. Mnoge od njih su započete i tvarenje budžeta od milijardu nalaze se u procesu realizacije i sedmastočetrdesetidva miliona dinara od toga preko 700

Velibor Milojičić, zamenik predsednika opštine Kula da takav govori jezikom činjenica, koje iznenadjuju pozitivno one koji su duži niz godina ugradeno i što se radi, ide sigurnim koracima u realizaciju i završetak velikih i kapitalnih projekata, kao i onih manjih, koji nisu manje važni i značajni za potrebe gradjana. Poznato je da ova opština ima gotovo potpuno opremljenu industrijsku zonu prema Vrbasu gde su u toku završni radovi priključenja na vodovodnu mrežu kao i radovi na kanalizaciji i konačnom priključenju kolektora na centralno postrojenje prečistača otpadnih voda. Takodje su u započeti radovi na ne manje vrednom projektu izgradnje Hale sportova u Sivcu za čiji završetak će bez problema biti obezbedjeno nešto oko 70 miliona dinara. Ili finalizacije, a ključno je kaže

Kuli ne optrećuju subvencijama, ni komunalna preduzeća koja su ovde kadra ne samo da posluju pozitivno već i da ostvaruju dobitke. Opština Kula ima dobru naplatu poreza i poslednju deceniju po konstantnom uvodjenju prinudnih mera i prinudne uprave. "Nema tu mesta nikakvim iznenadjenjima, kada utegnete finansije, pratite prihode, kontolišete rashode, investirate, pratite izvršenje budžeta radite planski i programski, a pri tom veoma važno, istovremeno imate političku stabilnost. Kula to sada ima prvi put posle 10 godina, onda možete i da imate stabilnost u radu i uspeh koji će se ovde zaokružiti i pokazati potpuno u martu naredne godine kod finalizacije naših investicija", podvlači Milo Spisak projekata i objekata i jićić. Kako saznajemo u ovom investicija je poduzi, ali kao razgovoru opštinski budžet u

Vojvodanski poljoprivrednici imaju iskustvo u proizvodnji uljanih kultura

Paori znaju šta da seju

Sa ovogodišnjim prinosima pšenice se ne može pohvaliti, prinosi suncokreta biće manji, a površine pod šećernom repom su prepovoljene, kaže dr Olga Čurović iz Poslovne zajednice "Industrijsko bilje".

Kakvi su prinosi ove godine, završi branje kukuruza da bi se pre svega, žitarica, slatkog moglo sa sigurnošću govoriti o korena, prerada šećerne repe je u toku?

Proizvodnja kukuruza i skidanje poljoprivrednih kulturnih zasejanih ovog proleća. Na njih je različito uticala ovo površine u Srbiji, sa ukupnim godišnjim sušom. Najviše je stradalo učescem oko 45%, od čega do kukuruz, soja i šećerna repa. pšenica učestvuje sa 16%, dok Setva suncokreta se privodi kukuruz sa 28% u ukupnim kraju, o kakvim prinosima je setvenim površinama. U Srbiji reč?

2014/15. godini je bilo zasejano 589,922 hektara pod pšenicom (Vojvodina 297,000ha), od prošlogodišnjih. Suncokret koja je izbegla sušni period, pa sušu, i prinosi će biti nešto niži od prošlogodišnjih. Suncokret koji je, međutim, ove godine izložen bolestima, kao što je čađava anjima. Proizvodnja je iznosila trulež, tako da na površinama oko 2,5 miliona tona, dok se koje je zahvatila bolest došlo za ishranu stanovništva potroši je do značajnijeg smanjenja

U ovoj godini zasejano je 42.000 hektara pod šećernom repom, to je svega 59% u odnosu na prošlu godinu, kada je bilo zasejano 71.000 hektara. Razlog tome je niska cena šećera na svetskom tržištu, koja se odrazila na domaće tržište. Fabrike šećera su bile, po prvi put primorane, da koriguju otкупnu cenu šećerne repe da ne bi prestale sa radom u narednoj sezoni. Jasno je bilo i poljoprivrednim proizvođačima da će i smanjena otkupna cena šećerne repe mnoge fabrike dovesti do gubitaka u poslovanju za 2014. godinu. Inače u tržišnoj ekonomiji cena finalnog proizvoda diktira cenu sirovine u ovom slučaju cenu šećerne repe.

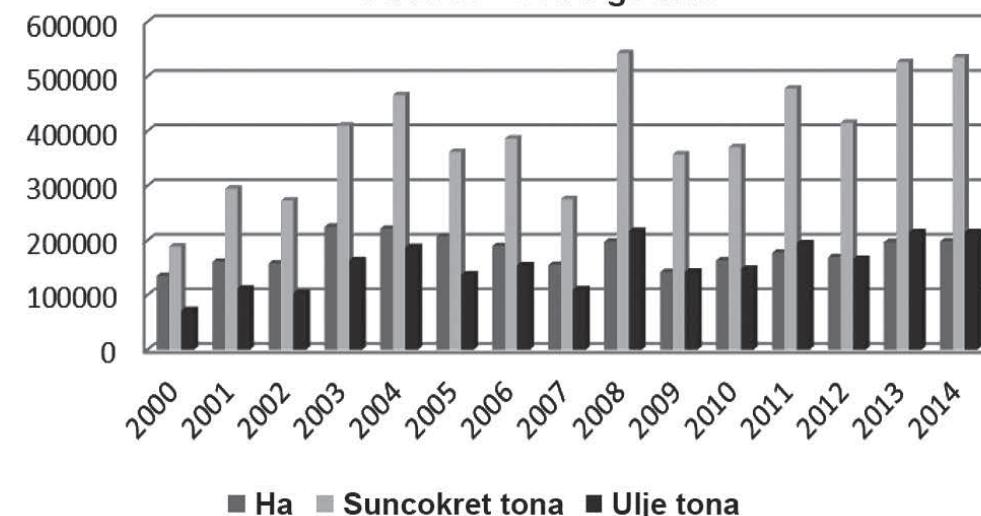
Suša pogoduje suncokretu, procenat ulja će biti veći, kvalitet bolji, a već imamo nove veće cene ulja u prodavnicama?

Proizvodnja uljarica u Srbiji

Godina	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Suncokret	275.514	542.620	379.900	370.625	493.000	415.500	619.500	578.144	470.000
Soja	321.316	315.151	296.137	508.865	416.000	278.000	315.000	594.000	360.000
Uljana repica	42.000	45.220	41.812	14.000	44.531	9.000	-	31.420	52.000
Ukupno	638.830	902.991	717.849	893.490	954.131	702.500	934.500	1203.564	882.000

oko 1 milion tona. Sa prinosima. Procenjuje se da će Cena ulja na domaćem ma se ne možemo pohvaliti jer se ovogodišnji prinosi u prosek u proseku 4,1 t/ha. U Vojvodini su 4,9 t/ha što je dosta kretati od 2,5-2,7 tona po hektaru. S obzirom da smo u prethodne dve godine imali nisko za ovaj region, s obzirom na svetskim nivoima, s obzirom na potencijale koje pruža zemlja, rekordnu proizvodnju sunčokretnog ulja u padu adekvatno situaciju

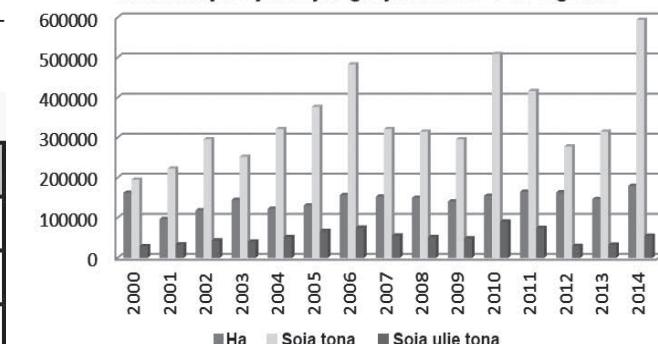
Kretanje proizvodnje suncokreta i jestivog ulja od 2000 - 2014. godine

Ilije i klimat. U prolećnoj setvi cokreta, ovogodišnja smanjena na svetskom tržištu. Prisutna zasejano na 1,032,791 hektara proizvodnja neće dovesti do velika zabrinutost kod pod kukuruzom (Vojvodina poremećaja na domaćem tržištu 582.000 ha), nešto manje nego tu ulja, jer mi imamo suficit u prethodne godine. Žetva i ovoj proizvodnji. Branje kukuruza je u toku pri- Koliko je ove godine u Vojvodini zasejano povrsina narednom periodu. Treba sačekati da se repom, suncokretom i sojom?

Proizvodnja soje i sojinog ulja od 2000 - 2014. godine

rivrednicima koja kultura je značajnije mesto, jer se gotovo najbolja i najisplativija da se sva proizvodnja odvija u Vojvodini?

Treba posmatrati stvari na duži rok. Kod poljoprivredne proizvodnje nije svaka godina ista ni po pitanju ostvarene proizvodnje koja je zavisna od ekoloških uslova, a ni po pitanju ostvarenog profita na koje deluju tržišni kriterijumi. Vojvodina je žitnica ne samo jedom šećerne repe i uljarica, a po površinama koje zauzima, nabrojacu samo ove: vrednoveć i po tome što je ukupan rod ulja u tržišno orientisan. Osim žita industrijsko bilje kao što su: suncokret, soja, uljana repica i šećerna repa zauzimaju sve

Lj.N.

Održani Dani polja u organizaciji PP "Sava Kovačević"- predstavljena AGRIMAX - ova Snaga hibrida

Prinosi kukuruza i preko 13 tona po hektaru

Agrimaxovi hibridi kukuruza na nekim poljima Bačke dali prinos i od 13,5 tona po hektaru. Ova činjenica govori sve o kvalitetu hibrida semena koje proizvodi Agrimax. Prinosi kukuruza rekordni i pored suše.

Snaga hibrida, što je slo- tom prilikom predstavio i nove gan Agrimaxa, firme PP Sava generacije hibrida, a i one koji Kovačević koja se poslednjih se već seju širom Srbije, Ev- godina veoma uspešno bavi ropske Unije, Rusije i Azije. proizvodnjom hibridnog se- Čime Agrimax brzo je post- mena, bila je očigledna. Tako alo sinonim, kako za seme da se taj marketinški slogan vrhunskog kvaliteta, tako za potvrdo i u praksi, jer na Dan- visoko rodne i izuzetne hi- ima polja u Vrbasu je okupio bride kukuruza, kaže dr Go- poljoprivredne proizvodjače, ran Saratlić, direktor. Final- koje nije sprecilo ni loše vreme, nu obradu Agrimax semena da dodju u velikom broju, iz obavlaju najasavremenije Vojvodine, Republike Srpske, mašine na doradnim cen- Rumunije, Bugraske, Slovenije, trima u Srbiji. Dok je samo Madjarske i Rusije. Agrimax je

Gajtan Nikolajev

jvodine, na imanju najboljeg proizvodjača semena PD Sava Kovačević na plodnoj zemlji u uslovima potpunog navodnjavanja, što semenu osigurava vrhunski kvalitet. Svi proizvodjači kukuruza znaju koliko je važno imati hibrid koji će dati rod kukuruza, koji brzo otpušta vlagu iz zrna što je idealno za berbu u zrnu, ali i za zdrav klip koji se lako i dobro čuva u čardaku.

Šest registrovanih Agrimax-a u Vršcu.

Medju mnogobrojnim poseociima bilo je baš onih starih mušterija koje su na svojoj zemlji proverili kvalitet hibrida semena i roda, ali ovoga puta na Danima polja interesovale su ih i nove sorte. U gostima u Vrbasu bio je i Bogdan Djurić poljoprivrednik iz Bosne, koji je ispričao da iskustva sa ovim hibridima ima od 2011. godine, koristio je dve vrste koje su se pokazale kao dobre

maxovih hibrida se godinama posebno u vreme ekstremnih uspešno prodaju u Rumuniji, suša, zato će naredne godine reč je o odličnim sortama, ot- koristiti sve registrovane hi- pornim na sušu. Sada već prve sklapamo u Moldaviji, kaže

Gajtan Nikolajev, predstavnik

Bogdan Djurić

Dragan Tadić

Naš komšija, poljoprivredni proizvodjač iz Kule i veliki uzgajivač stoke Dragan Tadić, rekao je da je sejao ove hibride kukuruza i da na lošijem terenu zemljišta ima ostvaren prinos od 6,8 do 7,5 tona po hektaru, dok na kvalitetnijim parcelama zemljišta ima pri- nos oko 13,5 tona po hektaru.

I na održanim Danima polja koji su protekli na ataru PP Sava Kovačević je pokazalo veliku poslovnost i organizovanost, kako i kvalitet onoga što radi i proizvodi. Ogromno prisustvo poslovnih partnera

iz regionala i šire, kao i ogromno prisustvo poljoprivrednih proizvodjača su potvrda povrerenja i ugleda ove firme. I za kraj samo se može napisati slogan ove firme koji kaže - Ide- mo dalje.

Lj. N.

Saveti za poljoprivrednike Poljoprivredne stručne službe Vrbas

Mikotoksini u kukuruzu i kako sprečiti njihovu pojavu

Pojava toksina u kukuruzu i ove jeseni zaokuplja pažnju poljoprivrednika baš u vreme

ubrzane žetve. Duži kišni period u vreme žetve dodatno stvara nedoumice da li neobrani

kukuruz može da se razboli, i koliko će ova kiša uticati na širenje gljivičnih bolesti na

klipu kukuruza.

Šta su toksini i kako sprečiti njihovu pojavu u toku vegetacije i u samim skladištima. Plesni su primarno saprofiti koji koriste organsku materiju

kao izvor hrane za reprodukci- ju i život. Toksini koji nastaju

kao sekundarni metabolite plesni nazivaju se mikotok-

sinima. Ljudi i životinja unose ih u organizam putem hrane, disanjem ili preko kože. Mikotoxini su stabilne supstance, tokom prerade se ne menjaju niti se mogu uništiti, samo se ravnomernije rasporede u proizvodu. Mikotoksini kod

čoveka i životinja izazivaju veoma teška obolenja kao što

su unutrašnja krvarenja creva, povraćanje, proliv, mučninu, a time i uništavanje zaraženih glavobolje, krvarenja iz pluća, biljnih ostataka

- Osnovna obrada

Dobra osnovna obrada je jedan od uslov za zaoravanje, povraćanje, proliv, mučninu, a time i uništavanje zaraženih glavobolje, krvarenja iz pluća, biljnih ostatak

osipe, oštećenja imunog sistema i dr.

- Kako smanjiti pojavu plesni gljivičnih obolenja, u toku vegetacije na usevima kukuruza?

Osnovna mera koja daje i najbolje rezultate u proizvodnji na polju je primena svih agrotehničkih mera u skladu sa dobrom poljoprivrednom praktikom. Koje su to mere koje treba preduzeti da se smanji ili dove-

- Izbor tolerantnih hibrida

Izbor hibrida koji su tolerantni na patogene gljive i insekte je jedna od vrlo značajnih mera u sprečavanju pojave truleži na klipovima. Hibridi sa tanjom komušinom, koja ne štiti ceo klip, gde su vrhovi klipa goli, ili je komušina slepljena na zrnu osetljiviji su na pojavu plesni.

- Setva srednje ranih hibrida

Skladištenje zrna sa što manje vlage je osnov za bezbedno čuvanje kukuruza kako u zrnu tako i u klipu, srednje rani hibridi imaju vremena da potputno sazreju i da se žetva uradi sa optimalnom vlagom. Ovi hibridi inače u našim uslovima proizvodnje daju i najbolje pri-

nose, pa je njihova setva iz više razloga opravdana.

- Zaštita useva od korova kao i gajene biljke tako i korovske su podložne oboljenjima koje

izazivaju gljive, pa je moguće da se zaraza prenese sa koro-

va na gajenu biljku. Korovske

biljke menjaju mikroklimu u usevima, duže se zadržava vлага, stanište su za štetočine

koje oštećuju klip, u toku žetve

povećavaju procenat vlage i

primesa što sve utiče na stva-

ranje povoljnih uslova za raz-

voj toksigenih gljiva.

- Zaštita useva od štetočina

Svojim delovanjem štetočine oštećuju zrna kukuruza na klipu, praveći ulazne rane i klip, gde su vrhovi klipa goli, ili je komušina slepljena na zrnu osetljiviji su na pojavu plesni.

- Setva srednje ranih hibrida

Skladištenje zrna sa što manje vlage je osnov za bezbedno čuvanje kukuruza kako u zrnu tako i u klipu, srednje rani hibridi imaju vremena da potputno sazreju i da se žetva uradi sa optimalnom vlagom. Ovi hibridi inače u našim uslovima proizvodnje daju i najbolje pri-

koji daju dobre rezultate i vrlo su efikasni. Proizvođači mogu

da se informišu o vremenu tretiranja, insekticidima za tre-

u vlagu, stanište su za štetočine

koje rade na njihovom terenu.

Ovi saveti su besplatni i svima dostupni.

Žetvu početi u vreme kada je vlaga u zrnu manja od 20%, ukoliko se kukuruz suši, a za

čuvanje u ambarima sačekati

da vlaga bude oko 15%

Pravilno podešavanje kom-

bajna i berača tokom ubi-

ranja useva. Da bi se smanjio

lom zrna na najmanju meru

potrebno je pravilno podešiti mehanizaciju za ubiranje.

Lomljena zrna su podložna za

naseljavanje patogenih gljiva u

skladištima.

Gljive koje u našim uslovi- ma proizvodnje i skladištenja uzrokuju zarazu kukuruza i sintezu toksina.

(Nastavak u sledećem broju.)

Katarina Radonić, dipl. ing

Ministar unutrašnjih poslova dr Nebojša Stefanović u Vrbasu

Nema povlašćenih

Ministar unutrašnjih poslova jedan od najvažnijih ciljeva dr Nebojša Stefanović posetio projekta policija u lokalnoj za- je Policijsku stanicu u Vrbasu jednici.

i tom prilikom pohvalio rad "Policija to poverenje mora da zasluži svojim radom", rekao

"Imamo trend smanjenja broja počinjenih krivičnih dela na teritoriji Policijske uprave Novi Sad, posebno u Vrbasu i povećanje broja rasvetljenih krivičnih dela. Stopa kriminala smanjena je po pitanju krivičnih dela krađa, razbojničkih krađa, ali i najtežih dela ubistava, ubistava u pokušaju", rekao je Stefanović i dodaо da je posebno zadovoljan poverenjem koje građani ukazuju policiji, naglasivši da je to istakao je da je saradnja između

građana i lokalne samouprave u Vrbasu sa policijom dobra i da će donirana oprema u mnoge poboljšati rad policije u ovoj opštini.

U bioskopu „Jugoslavija“ održana je tribina „Bezbednost građana“, i tom prilikom ministar Stefanović je istakao da je jedan od ključnih ciljeva Ministarstva unutrašnjih poslova reforma policije, koja će kroz novi zakon uvesti princip karijernog napredovanja. Prema njegovim rečima, nijedan ministar, posle donošenja ovog zakona, neće moći nego vanredno da unapredi, jer to nije karijerno napredovanje. „Građanima treba polacicac koji je čestit i odgovoran, koji je ozbiljan i koji hoće da radi, da sve one koji su se ogrešili o zakon strpa u zatvor“, rekao je Stefanović.

Ukazavši da u policiji ima korumpiranih polacicaca, Stefanović je naglasio da Ministarstvo podnosi krivične prijave protiv polacicaca koji su se ogrešili o zakon i da sa tom pojavom u svojim redovima želi da se obraćuna. U borbi protiv kriminala, kako je nagasio Stefanović nema povlašćenih.

S. K.

Promocija opštine Srbobran u Češkoj i Italiji

Prethodnih dana predsednik opštine Srbobran Zoran Mladenović, zajedno sa saradnicima, boravio je u posetama Češkoj i Italiji. Oba putovanja realizovana su u cilju učvršćivanja već započete saradnje, kao što je slučaj sa Razvojnom agencijom Češke, kao i uspostavljanja kontakata sa evropskim partnerima iz više država radi realizacije zajedničkih projekata, kao što je to bio slučaj tokom poseta Italiji.

"Sa Razvojnom agencijom Češke dogovorili smo saradnju i verujem da ćemo ostati lokalna samouprava u koju ova agencija i dalje ulaze. Trenutno zajedno radimo na dve studije; jedna je studija o energetskoj efikasnosti i korišćenju alternativnih izvora grijanja, a druga se bavi rešavanjem problema pijače vode na teritoriji opštine Srbobran. Očekujem da u narednom periodu steknemo mogućnost da apliciramo za sredstva za realizaciju određenih projekata. Imamo priliku da koristimo pretpripravne fondove u narednih sedam godina i nika-

da više. Ako ne budemo dovoljno edukovani i ne rastrčimo se, ako ne stvorimo mogućnost da tražimo ta sredstva, onda će ona za nas ostati neiskorišćena", rekao je Mladenović.

Obavezani vid prevoza u povoljnim vremenskim uslovima

Službeni bicikl umesto auta

Javno preduzeće "Direkcija za izgradnju" Vrbas, nabavilo vid prevoza u povoljnim vremenskim uslovima dva bicikla koje će zaposleni menskim periodima. Neke od koristiti za službene potrebe. narednih aktivnosti našeg preduzeća odnosiće se na poboljšanje biciklističke infrastrukture, sanaciju i rekonstrukciju postojećih staza posebno u in- upotrebe bicikla za potrebe dustrijskoj zoni, pa i izgradnju lokalnih putovanja u okviru njom novih u zavisnosti od javnih preduzeća i službi, čime raspoloživih finansijskih sredstava prvenstveno podiže svest o stava. Planski osnov za razodrživim vidovima prevoza, voj ovog vida prevoza postoji, ali i deluje u delu optimizacije troškova. Za kratko vreme je Planom generalne regulacije koliko su u upotrebi bicikla, je Vrbasa planirana izgradnja pokazalo se da je malo dva jer oko 34 km biciklističkih staza zaposleni radile idu na teren za pa ćemo se potruditi da u biciklom. "Na veliki odjek u narednom periodu bar deo javnosti naišla je naišla je naša planiranog realizujemo", rekao priča o korišćenju bicikla. Dobro bi bilo da sve javne službe "Direkcija za izgradnju" Vrbas. u okviru svojih voznih parkova.

Otvorena staza zdravlja na Beljanskoj bari

Svečanim presecanjem vrpce zvanično je otvorena i predata građanima na upotrebu Staza zdravlja, biciklistička i pešačka staza kroz Park prirode "Beljanska bara". U prisustvu predstavnika Pokrajinskog sekretarijata za urbanizam, graditeljstvo i zaštitu životne sredine, JVP "Vode Vojvodine", Zavoda za zaštitu prirode Vojvodine, dece iz Osnovne škole "Petar Drapšin" iz Turije, kao i predstavnika lokalne samouprave i brojnih građana, vrpcu su zajedno presekli Slobodanka Gradinac, zamenica predsednika opštine Srbobran, i Aleksandar Nikolić, pomoćnik direktora u JVP "Vode Vojvodine".

Kada je 2013. Beljanska bara proglašena parkom prirode, otvorena je eko učionica koja se koristi za edukaciju dece, a ove godine smo postavili šetačko biciklističku stazu, dugu četiri kilometra. Nadamo se da će i Beljanska bara postati u budućnosti prepoznatljiva turistička destinacija", rekla je prilikom otvaranja Slobodanka Gradinac. Ona je posebno istakla da "ideje proglašavanja Beljanske bare zaštićenim parkom prirode, kao i izgradnje Staze zdravlja, pripadaju Zoranu Mladenoviću", predsedniku opštine Srbobran.

Radove vredne 10 miliona dinara, finansirala je opština Srbobran. "Vode Vojvodine" su finansirale postavljanje 24 klupe, četiri kompleta mobilijara, 18 korpi za smeće, ljljaške, klackalice i penjalice za najmlađe, kao i četiri info table. U ove radove uloženo je više od 500.000 dinara.

Jesenji blok predavanja

Društvo inženjera i tehničara koristi raspoložive resurse na Vrbasa (DITV), počeće jeseni najefikasniji i najekonomičniji blok predavanja u novembru. Prvo predavanje održaće se u četvrtak 05. novembra, u velikoj sali Skupštine opštine Vrbas, sa početkom u 12.00 na temu "Energetski efikasna sistemska rešenja za topotne pumpe uz predstavljanje primera dobre prakse", koju će održati inženjeri kompanije "Vaillant Group". Za iskorišćenje sunčeve energije akumulirane u zemlji, podzemnim vodama i vazduhu neophodne su tehničke inovacije i inteligentna tehnologija koja

Edukaciju o kontracepciji treba uvesti u više razrede Osnovne škole

Broj abortusa se ne smanjuje

Pod kontracepcijom se podrazumeva skup metoda, postupaka i sredstava kojima se sprečava nastanak neželjene trudnoće.

Idealno kontraceptivno od svojih vršnjaka, koji i nema- sredstvo treba da je neškodljivo, prihvativno, li će baš to sredstvo odgovarajućem dejstvu i jeftino. Mnogo ređe Edukacija o kontracepciji savet potraže od roditelja, koji je veoma važna, da bi se time ipak treba da imaju veće znanstveno broj neželjenih trudnoća. "Opšte je poznato da je ginekolog, a to je osoba koja sve više mlađih koji u prvi sekundarni odnos stupaju sve ranije tako da sada trudnoća u 15 ili 16 godini nije više izuzetno redak slučaj. Smatram da bi edukaciju o kontracepciji trebalo uvesti u više razrede osnovne škole, jer prevencija je najbitnija. Time bi se deca informisala pre nego što stupe u seksualni odnos sa mogućim načinom sprečavanja trudnoće i što je najbitnije upoznali bi se kome bi bilo najbolje da se obrate, od koga bi dobili savet koji način kontracepcije najviše odgovara toj osobi. Zna se da oni najčešće savete dobijaju

žena, a svaki muškarac može sebi kasnije da nađe adekvatnu partnerku koja će mu roditi dete. Ali ako se radi o seksualno prenosivim bolestima tada posledice trpi i muška osoba", ističe dr Zorica Ristić.

Postoji više vrsta kontraceptivnih sredstva te je zbog toga neophodno обратити se гинекологу за savet i гинеколог је тај који ће препоручити свакој жени за њу нај bolje sredstvo. "Дужност и обавеза гинеколога је да свакој пациентки објасни како да сачува своје здравље и који тип конtracepcije ће јој омогућити да испланира своју trudnoću u vreme које јој и нjenom partneru одговара. Ono што бих поручила свим женама то је да су природне методе најнесигурније методе kontracepcije i da svaki drugi вид kontracepcije је bolji nego ovaj, te da zbog toga посете свог гинеколога i prihvate predlog kontracepcije који им гинеколог препоручи", poručuje dr Zorica Ristić.

U Opštoj bolnici Vrbas tokom 2011. godine izvršeno je 139 abortusa, 2014. godine 59, dok je od početka ove godine do oktobra izvršeno 40 abortusa. "Zbog intimnosti i postojanja velikog broja privatnih ambulanti svake godine se smanjuje broj urađenih pre-kida trudnoće u državnim ustanovama, ali se ukupan broj urađenih abortusa ne smanjuje. Od početka pa do kraja fertilnog perioda postoje određeni broj žena koje dolaze na prekid trudoće iako im se svaki put preporuči neki od vidova kontracepcije", kaže dr Zorica Ristić.

dr Zorica Ristić

Smanjen broj upućene dece na ultrazvučni pregled u Novi Sad

S osmehom kod pedijatra

Srpsko-američko medicinsko udruženje SAMA (Serbian American Medical Association) doniralo je nedavno Domu zdravlja "Veljko Vlahović" Službi za zdravstvenu zaštitu dece, novi ultrazvučni aparat vredan 25.000 evra. Aparat poslednje generacije služi za obavezne preglede kuka novorođenčadi. Kako bi unapredili rad službe, zaposleni su prošle godine pokrenuli projekat „S osmehom kod pedijatra“, i vrlo brzo obezbjeđene su vredne stvari od dočnora. Nakon toga pokrenut je projekat „Moj dispanzer-moja ordinacija“. Pokazalo

se veoma značajno što je usko udruženje SAMA (Serbian American Medical Association) postavljen kontakt sa humanitarnom organizacijom SAMA - Srpsko-američko medicinsko udruženje koje je dalo punu podršku projektima Službe za zdravstvenu zaštitu dece Doma zdravlja „Veljko Vlahović“ u Vrbasu. Vredan ultrazvučni aparat za pregled kuka novorođenčadi zapravo je bio neophodan, jer je predhodno korišćen aparat star preko 30 godina. Nakon dva meseca upotrebe novog ultrazvučnog aparata rezultati su više nego očigledni. Drastično je smanjen broj uputa dece na ultrazvezmoja ordinacija“. Pokazalo

dr Jelena Latalović

Rođene bebe u Porodilištu OBV

Od 06.10. do 18.10. 2015. u porodilištu Opštine Vrbas rođeno je 27 beba i to 14 devojčica i 13 dečaka. (06.10.) Stojisavljević Sandra i Nedeljko iz Kucure - dobili su devojčicu, Radosavljević Milana i Ergelašev Milan iz Srbobrana - devojčicu, Uzelac Vesna i Suvajdžić Dejan iz Vrbasa - dečaka. (07.10.) Sabo Anita i Nikolić Dušan iz Srbobrana - dečaka. (08.10.) Pavlović Danijela i Marko iz Srbobrana - dečaka. (09.10.) Ikrašev Marijana i Bratislav iz Srbobrana - devojčicu. (10.10.) Šijačić Jovana i Jovan iz Srbobrana - devojčicu. (11.10.) Čordaš Irena i Mihajlo iz Vrbasa - devojčicu. (12.10.) Milosavljević Andrija i Gavanski Srdan iz Srbobrana - devojčicu, Ugrica Biljana i Predrag iz Crvenke - devojčicu. (13.10.) Veinović Andrijana i Dedeić Vasilije iz Bačkog Dobrog Polja - dečaka, Vukovac Lydia - devojčicu, Mickovska Jelena i Pap Dragiša iz Kule - devojčicu, Olić Hermina i Boris iz Vrbasa - devojčicu. (14.10.) Lazarević Suzana i Kraljević Vladan iz Vrbasa - dečaka. (15.10.) Nikollić Ljubica i Banić Vladimir iz Crvenke - devojčicu. (16.10.) Avramov Maja i Černik Radovan iz Sivca - dečaka, Vujić Oksana i Marko iz Kucure - devojčicu, Tepavčević Danica i Jovan iz Vrbasa - dečaka. (17.10.) Slavković Tatjana i Dalibor iz Kule - dečaka, Ratković Dragana i Jagić Jožef iz Srborana - dečaka, Dragić Gorica i Necić Dušan iz Vrbasa - dečaka. (18.10.) Erdelji Žana i Vladimir iz Ruskog Krstura - devojčicu, Žarić Valentine i Zrnić Vladimir iz Crvenke - dečaka, Perpurer Verica i Andrić Luka iz Zmajeva - dečaka, Vuković Čurčić Mina i Čurčić Nikola iz Vrbasa - devojčicu, Tomić Zora i Čeke Ištván iz Malog Iđoša - dečaka.

Sećanje na žrtve Drugog svetskog rata u Vrbasu, Kuli, Srbobranu i Lovćencu

Dan oslobođenja svečano obeležen

Većina mesta u Vojvodini je tokom oktobra 1944. godine oslobođena od okupatora. Dugo godina od tada opštine su svečano obeležavale Dan oslobođenja. U većini opština Dan oslobođenja se obeležava i 71 godinu kasnije i dalje svečanim programima, mada skromnije i sa mnogo manje euforije. Program svuda zvanično počinje polaganjem venaca na spomenik palim borcima. Tako je to bilo i ove godine. Dan oslobođenja obeležen je 18. oktobra u Lovćencu, 19. u Srbobranu, 20. oktobra u Vrbasu i Kuli. U opština Vrbas i Srbobran Dan oslobođenja je i Dan opštine, što nije slučaj sa opština Mala Iđoš i Kula.

Dodeljene nagrade opštine Vrbas

Nakon polaganja venaca na spomenik žrtvama Drugog svetskog rata u Vrbasu je održana Svečana sednica povodom Dana opštine. Dodeljene nagrade istaknutim pojedincima i ustanovama. Ove godine najveće priznanje koje dodeljuje opština Vrbas - Oktobarsku nagradu dobili su Đoka Vujičić, jedan od vlasnika PP „Sava Kovačević“, Osnovna škola „Branko Radičević“ iz Savinog Sela i Slobodan Elezović, kulturni poslenik, pisac i hroničar kome je nagrada dodeljena posthumno. Kako je obrazloženo Đoka Vujičić dobio je Nagradu opštine Vrbas kao „uspešni privrednik, donator, humanista, čovek velikog srca koji služi na ponos Vrbasa i naše zemlje“. Osnovna škola „Branko Radičević“ je nagrađena zbog izuzetnih i najviših dostignuća ostvarenja iz oblasti školstva što je od opštег značaja za Savino Selo. Slobodan Elezović zaslужio je nagradu kao ugledni društveni radnik, uvaženi kulturni poslenik i pisac, čovek visokih moralnih kvaliteta koji je uživao veliki ugled, poverenje, pošto-

vanje, čovek koji je mogao da pomiri i sabere neistomišljenike, čovek koji je negovao duh tolerancije, koji je unapredio kulturu dijaloga u društvenom i javnom životu.

Đoka Vujičić, zahvalio se članovima Komisije na odluci da mu dodele priznanje kao i predlagачima na kandidaturi. „Uvek sa partnerima iz grupe Mirotin, svi zajedno se trudimo da poslujemo na način koji će obezbediti pošten i iskren odnos prema gradu u kome smo rođeni i živimo. Razmišljamo drugačije od nekih koji dođu i kupe neko dobro ili preduzeće. Trudimo se da i profit koji ostvarimo uložimo u naš grad i tako stvorimo novu vrednost“, rekao je Vujičić. Tiganj Rahman direktor OŠ „Branko Radičević“, zahvalio se svim koji su doprineli da škola dobije nagradu, a Slobodanka Elezović, supruga Slobodana Elezovića istakla je da je porodica ponosna što je imala takvog čoveka uz sebe.

Građani govore o životu i slobodi

Rezep Šaljaj, nezaposlen - Lovćenac

Možda smo oslobođeni od fašizma, ali nismo slobodni da živimo kao ljudi jer nemamo posla. Teško je, jedva preživljavam. Ima još uvek dobrih ljudi koji pomažu i dele ono malo što imaju. Ni sam ne znam kako živim. Mislim da je ranije bilo bolje. Meni je pre 40 godina bilo dobro, imao sam gde da radim i kako da prehranim porodicu. Živeo sam dugo na Kosovu. Ovde me niko ne dira, jedino što nemam gde da radim, ali ima dosta ljudi koji su rođeni ovde i teško im je kao i meni.

Bobo Tanović, slikar - Lovćenac

Ne znam kako je bilo pre 70 godina, ali po pričama onih koji su tada živeli bilo je bolje. Ja mogu reći da je pre 20 godina bilo bolje. Imali smo sve i moglo se raditi, sada nemamo ništa. Svaka krajnost je loša. Svaka ideologija koja nije u skladu sa hristom je loša. Ono što je Tito napravio nekada davno, ovi sadašnji ne mogu ni da okreće, a kamo li šta drugo.

Dodeljene nagrade opštine Srbobran

Na svečanoj sednici Opštine Srbobran dodeljene su Oktobarska nagrada i priznanja povodom obeležavanja Dana opštine. Oktobarsku nagradu dobio je dr Radoslav Subić, jedan od najvećih hroničara i svedoka istorijskih događaja opštine Srbobran. Nagradu su primili njegovi unuci Radoslav i Miladin, a on je u znak zahvalnosti poručio: "Neizmerno sam srećan što se još uvek sećate mog stvaralaštva u dragom i voljenom rodnom Srbobranu, zavičaju koji je delio sudbinu svih naših naroda. Ponosni smo na našu upornu i tragičnu, svetu i uz-

višenu slobodu i napredak. Mnogi su svetli primeri patriotskog požrtvovanja svih građana i rodoljuba u istoriji Srbobrana. Srbobran je oduvek bio moje mesto sveto i zavetno! Tako sam učio i vaspitavao svoju decu i učenike!", navodi se između ostalog u pismu dr Subića. Priznanje za postignute rezultate dobili su Mirjana Petrović iz Nadalja, za postignute rezultate u radu sa učenicima u oblasti biologije, dr Svetlana Jakovljević iz Nadalja za izuzetan doprinos u pružanju zdravstvene zaštite i Dragan Ikrášev iz Srbobrana za učinjena humana dela.

Gradani govore o životu i slobodi

Tatjana Tanović, prosvetni radnik - Lovćenac

Već godinama idemo u nazad. Svake godine sve više. U prosveti radim 23 godine, sve je manje dece u školama, a naša će se verovatno ugasiti. Oslobođenje se spominje samo u školi. Svačanosti nikakvih gotovo da nema povodom toga. Stariji ljudi se sećaju obeležavanja Dana oslobođenja. Znali su da se raduju i verovatno su se nadali boljim vremenima.

Milka Debeljački, penzioner - Srbobran

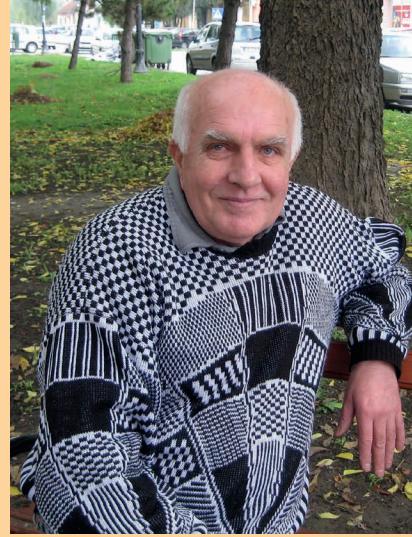
Imam 85 godina i odlično se sećam Dana oslobođenja. Vladala je među ljudima euforija svi su bili srećni. Dugo godina zadržao se taj veseli duh kod ljudi. Svake godine povodom Dana oslobođenja borci su se okupljali ispred opštine, polagali vence na spomenik. Poseban svečani program je svake godine pripremljen, i svi smo se radovali ne samo Danu oslobođenja nego svim praznicima. Danas deci to ništa ne znači, većina verovatno ni ne zna kada je njihovo mesto oslobođeno od okupatora. Dugo godina nakon oslobođenja svi smo živeli lepo, jedni za druge. Imam utisak da danas nema takvog duha, ljudi su dosta otudeni.

Vlado Čapko, radnik – Kula

Dobro je dok radimo, onda možemo i da živimo koliko toliko slobodno. Dan oslobođenja ne obeležava se kao nekada. Ove godine se nije puno ljudi okupilo na spomeniku. Polože se venci tek da se obeleži Dan oslobođenja. Ljudi su više zabrinuti oko toga kako će da prežive. Nekada nisu bile time opterećeni. Kula je imala puno velikih giganata, čuvenih fabrika. Na žalost situacija se promenila, ljudi nemaju gde da rade.

Vlado Šproh, radnik – Kula

Ja sam ove godine bio prisutan kada su se polagali venci na Spomenik. Moj pradeda je poginuo u bitci na Batini. Obeležavanje važnih datuma je skromnije nego što je bilo nekada. Većina ljudi se ne seti Dana oslobođenja. Svi su opterećeni svojim problemima niko ni ne misli na slobodu. Ja ne mogu da se želim jer radim kao majstor u Komunalcu, imam redovnu platu. To je valjda danas dovoljno.

U Lovćenu održano treće „Vlašićko prelo“

Vlašić u srcu

U organizaciji Zavičajnog udruženja „Vlašić-Lovćenac“, u Domu kulture, održana je kulturno-umetnička manifestacija pod nazivom „Vlašićko prelo“. Priredba koja se tradicionalno održava poslednje tri godine u Lovćenu, predstavlja zajedničko sećanje jednog naroda na rodnu grdu, evociranje uspomena kroz igru i muziku vlašićkog kraja. i njegovom odveć urođenom elokventnošću u izvođenju dela monologa „Ja Čegović“ i „Skončanje Maksima diskutanta“, upotpunio je svečanost, izazvavši gromoglasan aplauz brojnog auditorijuma. Osim ovih učesnika, na trećem Vlašićkom prelu, svoju veštinsku izvođenju narodnih pesama i igara predstavio je i KUD „Petrar Petrović Njegoš“ iz Lovćen-

Odjecima melodičnih tonova šargija, kao centralnog muzičkog instrumenta i ove godine „Vlašićko prelo“ je doživelo vrhunac jednog umetničkog performansa, praćenog zvucima violine i horom etno-muziče grupe „Prelo“ iz Beograda. Recitovanjem narodnih ka- ca. Zavičajno udruženje je ovom prilikom okupilo na jednom mestu i sva druga udruženja različitih nacionalnosti i interesovanja. Pored prioriteta u očuvanju i negovanju tradicije, obreda i običaja jednog naroda, predsednik Zavičajnog

udruženja „Vlašić“, Savo Radovanović istakao je kao jedan od najbitnijih ciljeva delovanja, težnju da organizovanjem ovakvih skupova vrati smisao druženja porodice i prijatelja ne samo ljudi koji su poreklom sa Vlašića, već cele zajednice. Želja za zajedništvo u epohi kojom je zavladala otuđenos

i ravnodušnost među ljudima, ovakav vid druženja simbolije prekretnicu na kojoj sve različitosti nestaju. U pozitivnom duhu, uskomešanim emocijama, učešnici i gosti trećeg Vlašićkog prela su po završetku kulturno-umetničkog programa nastavili druženje u Domu kulture, u Feketiću.

Vanja Ivanovic

Feliton:

Knjiga o Vrbasu

Knjiga o Vrbasu , Fridriha Loca prvi put je objavljena 1935.godine, a drugo izdanje doživela je 1975.godine. Prvi put izlazi na srpskom jeziku u izdanju Muzejske zbirke Kulturnog centra Vrbas prošle godine. Treće izdanje Muzejska zbirka obezbedila je uz pomoć prenumeranata, naših sugrađana. Knjigu priredio i preveo Tomislav Bekić.

Vrbaski atar

Kanal dug 123 km, gde se nalaze bratske opštine Stari i Novi Vrbas, protiče u jugoistočnom pravcu kroz ovaj predeo. Zanimljivu deonicu Kanala predstavlja ustava - šlajz - iznad Novog Vrbasa. Sela sa paralelnim dugim i poprečnim ulicama podignuta su po nacrtima kameralnih inženjera. Još uvek su u dobrom sećanju stari srpski nazivi za pojedine delove atara koji potiču iz vremena pre nemačke kolonizacije, Prosina, Černina, Nad jendekom, Na selišće, Preka bara, Kriva dolina kao i nemačka imena, Mittelfeld, Hinterfeld, Grosses Thal, kao i mnoga imena salaša. Za davno nestalu romantiku puste ravnice bili su svojevremeno tipični bunari sa djermovima. Vrbas ima, kao i cela Bačka, izrazito kontinentalnu klimu sa žarkim letom i hladnim zimama. Temperaturne razlike tokom godine veoma su velike. Srednja godišnja temperature iznosi negde između 10 i 12 stepeni, januarska iznosi od minus 1,5 do do minus 2,5, a juliske između 22 do 23 ste- tura može da se popne do 35 i 40 stepeni. Razlike između dnevnih i noćnih temperatura takodje su velike. Prosečna količina padavina u Vrbasu iznosi pri 85 m nadmorske visine, 564 milimetara. Leta obično oskudevaju u kišama, padavine su najintenzivnije u rano proleće i kasnu jesen. Često sam, kao i svi naši zemljaci, posmatrao fantastične pojave na nebū, takozvane fatamorgane, one se usled prelamanja svetlosnih zraka u donjim vazdušnim slojevima obično ukazuju u podne i na svakog ostavljuju snažan utisak. Kao da su izronili iz ustalasanog mora, na nebū bi se ukazali gigantski prizori pejzaža, koji bi se onda smanjili i izobličili, da bi opet iznenada poprimili gigantske razmere. Ljudska ruka je ponešto izmenila na ovom predelu, delom na opšte dobro, a delom na štetu prirode. Kada je odvodnjavanjem izmenjen karakter ovog kraja, pojmovi negovanja zavičaja i zaštita prirode još su bili nepoznati. Tako su bare doprinisile regulisanju klime. A kao posledica odvodnjavanja nestali su pre-

thodni biljni svet i razne ptice

Ostaci ranije kulture

O dalekoj prošlosti našeg zavičajnog tla raspolažemo samo sa malobrojnim, nepouzdanim podacima. Rana povesnica Bačke, predistorija i rana istorija, veoma je malo istraživana, tako da su vesti o tim dalekim vremenima i retke i veoma škrte. Ni ne naročito izdašni nalazi i iskopine iz vremena Seoba naroda - kao na području fabrike kudelje pronadjeni skeleti i ukrasni predmeti - niti požutele srednjovekovne povojelje sa imenima nestalih plemićkih porodica i naseobina nisu u stanju da nam pobliže predlože život koji se nekada ovde odvijao. U svakom slučaju je život tih prošlih vremena - kao i život naših dana - bio ispunjen nadama i borbamama uspesima i razočaranjima, radostima i tugom. Naravno da je i tu povremeno odzvanjalo gromki smeh, ali su se isto tako mogli čuti duboki uzdasi, dok je sama zemlja, po svoj prilici, natopljena sa mnogo krvi. Vremnom će se otkriti sve više i više tragova prošlog života, pa

Manifestacija Mesec knjige u Kulini

Gost Filip David

Promocija romana "Kuća sećanja i zaborava", Filipa Davida, dobitnika 61. Ninove nagrade održana je u Sali Muzičke škole u Kuli, 15. oktobra. Pokrovitelj manifestacije opština Kula.

The image shows the front cover of the book 'Kuća sećanja i zaborava' by Filip David. The title is written in large, bold, serif capital letters. Above the title, there is a circular badge with the text 'DOBITNIK NINOVE NAGRADE ZA 2014.' The background of the cover is a black and white photograph of a building's exterior, possibly a church or historical structure, with visible architectural details like columns and a tower. The overall aesthetic is somber and historical.

će jednom biti moguće da se naš zavičaj po svoj prilici prvi unese malo više svetlosti u tu put bio nastanjen; pronadjeni daleku tamnu prošlost grob se može uzeti kao dokaz.

Grob na području fabrike kudelje

Ne znamo da li je vrbaski atar u kameno ili bronzano doba bio nastanjen, pošto se do sada nije naišlo na ostatke nekih naseobina iz tih vremena, ali se ne može isključiti da će se takvi ostaci još pronaći. Istorija našeg zavičaja započinje tek u trećem preistorijskom dobu, u ledeno doba. Ledeno doba se deli na dva perioda, u starije para ležala su glavom okrenuta prema jugu i imali su, u skladu sa tadašnjim pogrebnim običajima, dva zemljana čupa kraj nogu. Kod ženskog skeleta nalazili su se jedna ogrlica i jedna narukvica, pojasa sa kopčom na oprugu, dok je kraj muškog skeleta ležalo gvozdeno koplje. Taj grob se označava kao rimski, ali bi isto tako mogao biti i keltskog porekla. Ukažujem u

ledeno ili halštatsko i mlađe ledeno doba, latensko doba, koje počinje oko 500.g. pre Hr. Za istoriju ovog podneblja od posebnog značaja je grob koji je pronađen na terenu Kudeljare; tu je pronađen jedan "Konstantinov novčić" koji ukazuje na to da je tu postojala naseobina u prvoj polovini 4. veka posle Hr. Rimski car Konstantin I Veliki (306 - 377) je Milanskim ediktom tolerancije priznao hrišćanstvo. Tada je tom sklopu na takozvani Avar-ski šanac na jugu starovrabaskog atara, koji bi takođe mogao biti keltskog porekla. Kelti koji su dospeli u naše zavičajno područje su romanizirani i nestali su. Karakteristično je da je taj grob pronađen nedaleko od puta koji gotovo pravolinijski prolazi Bačkom, pravcem sever - jug i preko Novog Sada vodi u Srem. Uz taj stari put nalazi se Vrbas.

Veče posvećeno sećanju na Slobodana Elezovića kulturnog poslenika

Promovisana Elezovićeva knjiga

Kulturni centar i Narodna biblioteka "Danilo Kiš" priredili su veće posvećeno sećanju na pisca Slobodana Elezovića koji je radio u Kulturnom centru Vrbas. Sećanje je upriličeno 22. oktobra godinu dana nakon njegove smrti. U bioskopu Jugoslavija promovisana je njegova knjiga koja nosi naziv "Filmski teatar i posleniku dodeljena je nagrada (li) teatarski film" objavljena da „Branislav Milošević- Bari“, u izdanju Narodne biblioteke "Danilo Kiš" i Kulturnog centra Vrbas. Reč je o dramama koje je napisao Elezović i prebio premio za objavljivanje i štampanje u čemu ga je sprečila iznenadna smrt. Na promociji o knjizi su govorili profesor dr Jovan Striković koji je i recenzent knjige i književni kritičar David Kecman Dako. Posthumno Slobodanu Elezoviću, kao istaknutom kulturnom posleniku dodeljena je nagrada "Branislav Milošević- Bari", Kulturnog centra Vrbas. In- ače, Slobodan Elezović (rođen 1952.) napisao je romane

“Stanarice i selice“ i „Jedanaesta zapovest“, zbirke priča „Latice nezaboravka“, „Lanjski snegovi... knjige drama „Kuća nasred puta“, „Pakao od raja“... monodrame „Dodjoš“, „Na Balkanu ništa novo“...tv scenarija „Ljudi sa dva zavičaja“... knjigu o bioskopu „Više od života-vek bioskopa u Vrbasu“. Bio je saradnik mnogih listova i časopisa. Pisao je književnu kritiku. Bio je član Udruženja književnika Srbije. Preminuo je 2014. godine.

125 godina od rođenja Karolja Sirmaia

Članovi Memorijalnog odbora Karolj Sirmai sa predstavnicima opštine Vrbas i Temerin posetili su i položili sveće na grob književnog stvaraoca Karolja Sirmaia, koji je živeo i stvarao u Temerini i u Vrbasu. Zapravo, 6. oktobra bilo je 125 godina od rođenja ovog književnika. Ove godine će biti obeležena i 40 godišnjica dodele Književne nagrade Karolj Sirmai koja je ustanovljena 1975. godine. Nakon odavanja pošte na groblju ovom našem nekadašnjem sugrdjaninu i piscu Memorijalni odbor je održao kraći sastanak i dogovor u opštini Vrbas povodom ovogodišnje dodele ugledne Književne nagrade Karolj Sirmai. Dježe Bordaš, predsednik Memorijalnog odbora Karolj Sirmai, rekao je da će u Matici Srpskoj u Novom Sadu biti održana izložba posvećena životu i književnom delu Karolja Sirmaia,

koja će biti otvorena 26. oktobra. Memorijalni odbor će se založiti da se ova izložba prenese u Vrbas u periodu kada će biti i dodeljana 40 put za redom ugledna Književna nagrada Karolj Sirmai.

45. Jesenji likovni salon zadržao svoj renome **Priznanja za autentičnost**

foto Boris Bilenkij

Udruženje likovnih umetnika opštine Vrbas i ove godine je u Galeriji Kulturnog centra priredilo jednu izuzetnu izložbu i smotru likovnih radova širokog dijapazona različitih likovnih shvatanja i različitih tehnika stvaranja. Ovu konstataciju potvrđuje i veliki broj prisutnih, na otvaranju izložbe poklonika likovne umetnosti, koja je i navikla na kvalitet Salona koji već tradicionalno drži renome. I ove godine Jesenji likovni salon okupio je vrbaska ugledna i prepoznatljiva imena akademskih slikara, ali i poznata slikarska imena naših amatera umetnika. Na konkurs 45. Jesenjeg likovnog salona pristiglo je 50 likovnih radova a selektor mr Danilo Vuksanović je za izložbu izabrao 36 radova gde su prisutne sve slikarske tehnike, od ulja akrilika, discipline crteža, ilustracije i skulpture, ali i primjenjene umetnosti. Naravno, radovi se razlikuju po svojstvenim vizuelnim pristupima. Selektor se opredelio za tri rada koja su po njemu zaslužila i priznanje ovogodišnjeg Salona. Vuksanović kaže da je bio prilično prisutan klasičan vid likovnog izražavanja i zato se opredelio za neki drugi vid tretmana i vidjenja umetnosti i slikarskih tehnika pa i motiva i odlučio se da za najbolje izdvoji slike Ice Coke, Petra Šušulića, Ptice, Julije Djokić i sliku Trka Milenka Bujše. Selektor kaže da su nagradjeni autori ostvarili zrele umetničko likovne domete koji govore o umetnicima autentične stvaralačke energije. Na otvaranju izložbe 45. Jesenjeg likovnog salona zahvalnica za dugogodišnji rad u Udruženju uručena je umetniku i dugogodišnjem predsedniku Ljubisavu Srđanoviću, koga je zamenila na mestu predsednika slikarka Tamara Baranovski.

Održan Sveslovenski skup

Ljubav prema ruskom bratu

Objediniti sve slovensko, to je put slavenskih zemalja. To je i poruka VI susreta udruženja i društava srpskog - ruskog prijateljstva, održanih u organizaciji Udruženja "Rod" i opštine Vrbas.

kojem su prisustvovali Irina Gnetkova, savetnica u ambasadi Rusije, Miroslav Vasin, pokrajinski sekretar za privredu i zapošljavanje i dr Bratislav Kažić, predsednik opštine Vrbas. Susreti su se nastavili u sali opštine gde je održan okrugli sto pod nazivom "Razlozi za zajedničko delovanje, na afirmaciji kulturnih, privrednih i obrazovnih vrednosti sveslovenskog pokreta". Rad skupa pozdravio je prvi čovek opštine dr Bratislav Kažić, a potom je govorila Irina Gnetkova savetnica u ambasadi Rusije. Ona je istakla značaj rada udruženja i društava, izdvajajući vrbasko Udruženje u radu i negovanju dobrih srpsko-ruskih odnosa, očekujući dobre rezultate i informacije sa ovog skupa, završavajući time da ambasada Rusije stoji na raspolaganju svim udruženjima za realizaciju njihovih ideja. Profesor Miloš Uskoković iz Podgorice govorio je o štetnosti globalizma, potrošačkog mentaliteta

ta nazivajući i duhovito, koka-
kolu i mek donalds amerčkim
barbikama kojima se pokora-
va svet, objašnjavajući pred-
nosti naših prirodnih resursa
i resura slovenskih zemalja
ističući i potrebu usavršavan-
ja slovenskog jezika. Dragana
Janičić-Kuzmanović iz društ-
va koji neguje srpsko- belorus-
ko prijateljstvo, rekla je da naša
zemlja treba da se okrene putu
slavenstva objedinjavanju svih
slovenskih zemalja i evroazi-
jskim integracijama, ističući
tradicionalnu ljubav našeg
naroda prema ruskom bratu
i Rusiji. O konkretnim projek-
tima i saradnji Srbije i Rusije
širenu ruske kulture i jezika
govorila je Irina Miljković iz
Kruševca, predsednica Koor-
dinacionog saveta Ruske dija-
spore kao i Miodrag Nikolić
narodni poslanik. Okrugli sto
trajao je skoro četiri sata i gov-
ornika je bilo mnogo. Suštins-
ki zajedničko svim diskusija-
ma bilo je to da se unaprede
afirmišu srpsko ruski odnosи

na svim poljima. Svečani program održan je u Gimnaziji "Žarko Zrenjanin", gde je upriličena izložba rada slikara Udruženja likovnih umetnika Vrbasa i Ateljea 05, koju je otvorio Ljubisav Srđanović jedan od dobitnika priznanja i zahvalnice za doprinos u radu i afirmisanju srpsko - ruskog prijateljstva. Udruženje "Rod" je uručilo priznanje i Đoki Vujiću, Vojislavu Pejoviću, Alek-snadru Hornjaku iz Vrbasa i Ljubomiru Kaponji iz Turije. U umetničkom programu učestvovao je Hor Bačkih pevača.

Lj. N.

Nizom aktivnosti obeležen Međunarodni dan starih Oktobar - mesec starih osoba

Gerontološki centar u Vrbasu osnovala je Autonomna rekla je Radmila Musić, di-pokrajina „Vojvodine“ 2003. rektorka Gerontološkog centra godine kao prvu ustanovu u Vrbasu, i dodala da korisni-socijalne zaštite. Trenutno je u centru imaju tokom 24 sata kapacitet popunjeno sa 95 ods-to. Ukupno ima 127 korisnika svih kategorija pokretnih, poluprekretnih i neprekretnih, i to 95 u objektu u Vrbasu i 30 u Kucuri. Tokom oktobra kada se i obeležava Mesec starih osoba, u ovu ustanovu posete mnogi zvaničnici, takođe održavaju se prijemi i razni svečani programi. Povodom Međunarodnog dana starih Gerontološki cenar u Vrbasu posetila je Novka Mojić, pokrajinska Sekretarka za zdravstvo, socijalnu politiku i demografi-ju. Predsednik opštine Vrbas dr Bratislav Kažić takođe je obišao korisnike ovog centra i tom prilikom poklonio EKG aparat. U Gerontološkom centru tokom oktobra održana je i osma po redu „Mala likovna kolonija“ u kojoj su učestvovali učenici osnovnih škola iz Vrbasa. Korisnici posebno vole kada im u posetu dođu deca iz Predškolske ustanove. „Oktobar mesec je za našu ustanovu, a pre svega za korisnike veoma značajan. Pored mnogih pose-ta tokom ovog meseca korisni-ci se intenzivnije druže. Orga-nizovana je i izložba njihovih radova. Krajem mese-aca organizujemo izlet. Ovo- ga puta biće to poseta Šidu, ovde svi kao jedna velika po-

obilazak manastira i muzeja“, rodica uključujući i zaposlene.

Posle mnogo prebivališta Đuro Cvjetičanin iz Slunja kaže da je konačno u Gerontološkom centru u Vrbasu našao svoj mir. „Mislim da ovde nema niko ni za šta da se žali. Uslovi za život su odlični, hrana, higijena sve je dobro. Zdravstveni radnici brinu o nama. Ono što je važno jeste da se između sebe dobro slažemo. Kada nismo pod radnom terapijom družimo se, provodimo dosta vremena u zajedničkom dnevnom boravku. Gledamo vesti i naravno komentarišemo razne događaje. Često organizujemo i rođendanske proslave. Upućeni smo jedni na druge i funkcionišemo kao jedna velika familija. Na žalost ja nemam nikog od potroditice, kao mladić sam oboleo od trajne distrofije. Bio sam smešten po raznim ustanova-

navkli smo se. Imamo sve što nam je potrebno. Sve je dobro samo dok smo zajedno i dok mi je muž živ. Ove godine će biti 50 godina da smo u bra-ku. Zajedno smo prošli svašta. Starost ovde lepo provodimo. Družimo se, ja radim u tkačkoj radionici koju ovde imamo. Nikad ni jednu gorku reč ni sa kim nisam imala u ovom kolektivu. Svi volimo kada se održava Dan otvorenih vrata, to su susreti sa rođinom. Organizuje se tombola i turnir u dominama“, kaže Nevenka Grozdanić.

ma u raznim mestima, posle svega mogu reći da mi je ovde najbolje“, kaže Cvjetičanin.

Jovan i Nevenka Grozdanić

navkli smo se. Imamo sve što nam je potrebno. Sve je dobro samo dok smo zajedno i dok mi je muž živ. Ove godine će biti 50 godina da smo u bra-ku. Zajedno smo prošli svašta. Starost ovde lepo provodimo. Družimo se, ja radim u tkačkoj radionici koju ovde imamo. Nikad ni jednu gorku reč ni sa kim nisam imala u ovom kolektivu. Svi volimo kada se održava Dan otvorenih vrata, to su susreti sa rođinom. Organizuje se tombola i turnir u dominama“, kaže Nevenka Grozdanić.

ma u raznim mestima, posle svega mogu reći da mi je ovde najbolje“, kaže Cvjetičanin.

Sanja Kalajdžić

AFORIZMI - RATKO ŠOĆ

Vlast je poželjna ni - za šta ne odgovara - svako joj se udvara.

Moćnici za psa traže porijeklo - a za novac moćnika - se ne traži porijeklo.

Lideri rekoše: ovo se mora mijenjati - i podože kod dilera.

Kako koje doba mine - ne skida se sa tribine.

Oni koji su zakuvali rat - nijesu kročili dalje od kazana.

Iz knjige: "Mnogo nas je na kugli pređimo na kocku"

Vrbašani na „Palićkim susretima planinara“

Članovi Planinarskog kluba "Gora" iz Vrbasa učestovali su na planinarskoj akciji pod nazivom "41. Palićki susreti planinara" u organizaciji PŽK "Spartak" iz Subotice. Pešačenje se održalo oko Palićkog jezera. Pored uzimanja učešća u tradicionalnim akcijama Planinarski savez Vojvodine i PK "Gora" organizuju nedeljne šetnje po Fruškoj gori, u koje su uvršteni i obilsci manastira. Za naredne akcije kao i za učlanjenje zainteresovani se mogu informisati na redovnim sastancima kluba, koji se održavaju svake srede u 20h u aneks sali hotela Centra za fizičku kulturu "Drago Jovović". Inače, proteklog vikenda u organizaciji PK "Gora" održano je takmičenje iz orjentinga pod nazivom "Oktobarski susreti 2015".

Obuka za pravilnu i bezbednu vožnju bicikla Pokreni bajs u Vrbasu, Kuli i Srbobranu

Udruženje centar za unapređenje društva i Društvo ljubitelja biciklizma - Jug cikling kampanja iz Beograda promovisali su u OŠ "20.oktobar" u Vrbasu, u OŠ "Isa Bajić" u Kuli i u OŠ "Vuk Karadžić" u Srbobranu projekat „Pokreni bajs“. Projekat između ostalog predstavlja program obuke za pravilnu i bezbednu vožnju bicikla u saobraćaju. Na osnovu podataka Agencije za bezbednost saobraćaja, biciklisti u Kuli, Srbobranu i Vrbasu su veoma ugroženi. Upravo zbog toga su ovi gradovi izabrani za sprovođenje obuke. Program je namenjen deci od 10-12 godina i škole su odabrale po jedno odeljenje četvrtog razreda koji će učestvovati u projektu. Učitelji su prisustvovali primarnom predavanju, nakon toga treba da sproveđu teoretsku obuku i testove, a zatim u saradnji sa nekim od biciklističkih klubova praktično obuče učenike za bezbednu vožnju biciklom. Nakon svega takmičiće se po 10 odabralih učenika iz svake škole. Završno takmičenje trebalo bi da se održi u OŠ "20. oktobar" u Vrbasu.

Vredna donacija za PU "Radost" u Srbobranu

Institut za ratarstvo i povrtarstvo iz Novog Sada izdvojio je 1,4 miliona dinara za pomoć Predškolskoj ustanovi "Radost" iz Srbobrana. Ugovor o donaciji sklopljen je u Novom Sadu a plod je dobre saradnje srbobranske lokalne samouprave i najstarijeg i najznačajnijeg proizvođača ratarских i povrtarskih sorti i hibrida kod nas. Kako je saopšteno iz PU "Radost", sredstva iz donacije biće utrošena za sanaciju krova vrtića "Čuperak" i za ugradnju PVC stolarije u vrtiću "Bambi".

Besplatna Školica sporta

Centar za fizičku kulturu „Drago Jovović“ organizuje Školicu sporta za decu od 4 do 10 godina. Planiran je rad sa nekoliko grupa formiranih po uzrastu dece. Prema planu rada aktivnost dece u Školici sporta biće usmerena na razvoj motoričkih sposobnosti, radiće korektivnu gimnastiku, vežbe jačanja muskulature, igre loptom, gimnastičke vežbe i vežbe oblikovanja tela. Treninzi će biti organizovani u pre podnevним i po podnevnim terminima. Školica sporta je besplatna.

A Népkör Magyar Művelődési Központ szervezésében Molter - Levél Szirmaihoz

Ma, amikor Szirmai Károly születésének 125. évfordulójára is emlékeztünk, itt a verbaszi temetőben, eszünkbe kell jusszon: városkánknak van még egy igazi, jelentős írója, aki ugyancsak 1890-ben született, és mindenekelőtt a Tibold Márton című csatornaregénye révén vált ismertté, de számos más irodalmi alkotása is van. Molter Károlyról van szó.

Kortársak voltak Szirmaival, olvasták egymást, és figyelemmel kísérték irodalmi tevékenységüket, leveleztek is, de személyesen sohasem találkoztak. Nekem adatott meg, 1972-ben, hogy vihettem Marosvásárhelyre Szirmai üdvözlétét és könyveit. Molter Verbászról elkerülve, kecskeméti

„Kedves Barátom!

(...) Azért elhíheted, hogy a Kalangyába külön ambícióval szeretnék írni, mert verbászi volnék, vagy micsoda! És amint valami olyan regényrészletem lesz, amelyik ott elég érdekes, azonnal szállítom neked...

Lapodat azért szeretem, mert rengeteg olyan dolog van benne, amit én nem tudok!

Például a Németh László-féle különlegességeket csak a Kalangyából kaptam a Tanú megszűnése után. Aztán a jugoszláviai szellemi dolgok, mint gyerekkorai emlékek emlékei, szintén nagyon érdekesek, hacsak látom a szerb és magyar meg sváb neveket, jóléső nosztalgiaival kötöm össze a gyermekkorommal...

Örülök, hogy fölkerestél levéleddel, egyszer még személyesen is visszaadom (levélbeli) látogatásodat... Szeretettel öellelek, add át, kérlek, a verbásziaknak jókívánságaimat, a bátyámat is ölelem, régi híved: Molter Károly.

Bordás Győző

Концом октября 25-рочніца дружтва

Влеце ше у вербаским Дружтве "Карпати" ушорйовало просториј, хтори ознова обилени после осем рокох.

- У тей акцији участвовали активни члени Дружтва, а помогли нам и маљаре Томислав Арваи и Владимир Чижмар, хтори нам за једну часц просторијах не наплацели своју руки - визначел предсидател КПД "Карпати" Деян Загорянски хтори з тей нагоди подзековал двом маљаром на таким дарунку.

Тоти акцији витворени з нагоди пририхтования за преславу 25-рочнїци од снованя Дружтва хтора будзе концом октябра. З тей нагоди 23.10. будзе организована святочна Скупштина, а после преслави шлїдза и Спортски бависка "Яша Баков"

односно змагане у гутланю и штреляцтве хторе 31.10. будзе организоване у Центре за физичну културу "Драго Йовович".

Окрем того, у Дружтве витворени и успишни проекти.

- Ёден ше одноши на два особи хтори прејг' покраїнского конкурсу заняти у Дружтве, односно прејг' Явних роботох на пејц мешаци. Окрем того, достали зме средства и по другим пројекту, пројекту Покраїнског секретеријату за привреду, обезпечоване роботи и ровноправносц полож вязане за стари ремесла, конкретно вишиване. Достали зме средства 70 тисячи динари

за куповане пројектора и платна хтори ше будзе хасновац за едукацију и роботнї у нашим Дружтве. То будзе на хасен нашей секциї Форум женох, дзе ше збераю жени и вишиваю - визначел Загорянски.

Иншак, два особи хтори заняти прејг' Явних роботох розпоредзени на роботох вязаних за организацию манифестацијох и пројектох, але и на формованю библиотеки Дружтва.

Понеже „Карпати“ участвую у значним пројекту Заводу за културу войводянских Руснацох, тих дњох закончени роботи на формованю бази knjžkoх, односно библиотеки

Дружтва.

Главна идеја позберац руски knjžki и формовац електронску базу фонду knjžkoх хтори ше находза у просторијах Дружтва, а електронска база будзе приodata Заводу же би ше ю далей интегровало до национальнай библиотеки.

З тей нагоди предсидател Дружтва Деян Загорянски поволеје Вербацанох же би до библиотеки подаровали knjžki хтори не хасную, але тиж и стари фотографиј, малюнки и документи хтори би були од значносци за историју Руснацох на тих просторох.

Ана Маркович

Susret kolonista sa bačkom ravnicom bio je dramatičan

U sklopu obeležavanja 70 godina od kolonizacije u Vojvodinu, u Osnovnoj školi "Vuk Karadžić", Mesna zajednica Bačko Dobro Polje organizovala je promociju knjige "Goršaci i Vojvodina", prof.dr Radovana Pejanovića, kao i izložbu fotografija "BDP 1945-2015". Na promociji knjige, pored autora, govorili su i prof. dr Mato Pižurica i prof. dr Ljiljana Pešikan, oboje sa filozofskog fakulteta u Novom Sadu. Zapravo ovo je samo jedna u nizu manifestacija kojima će MZ Bačko Dobro Polje obeležiti 70 godina od kolonizacije. - Dolaskom u Vojvodinu 1945. godine kolonisti su „plodne duše“ zasejali na „plodne njive“, glasi ključna autorova rečenica, neka vrsta teze koju kroz studiju „Goršaci i Vojvodina“ dokazuje Pejanović. U jednom od ključnih poglavljaja autor se bavi „socijalnim genotipom“ kolonista, odnosno, antropološkim karakteristikama, goršačkim osobinama i mentalitetom, epskim i lirskim duhom, mitom i logosom, biserima narodne mudrosti, običajima, verovanjima i zabavnim životom. Dalje se autor bavi uprječljivim doživljajima bačke ravnice. Pejanović navodi da se tokom 1945. i 1946. godine u Bačko Dobro Polje, gde je rođen, naselilo preko trista porodica iz durmitorskog kraja. Susret kolonista sa bačkom ravnicom bio je dramatičan. Mnogi nisu izdržali, vratili su se. Oni koji su ostali, gledali su, čitali i učili, rečeno je o knjizi.

Молоді танцюристи КМТ імені Івана Синюка

КМТ імені Івана Синюка з Кули є одним із наших наймасовіших товариств, а це є і логічним, бо у цьому середовищі проживає найчисленіша українська громада, а це зареєстровано понад 1.500 осіб.

Останніми роками у Товариство імені Івана Синюка найбільши уваги звернули на молодь та дітей і вдалося не тільки відновити помалу втрачене покоління, але й зорганізувати декілька груп дітей у танцювальних ансамбліях і, на даний час, це Товариство є дійсним носієм дитячої української танцюристської творчості. Такий підхід довів, що як результат, цього року дитячий танцюристський колектив брав участь на Фестивалі народної творчості дітей Сербії у Ратині, що вважається Республіканським оглядом творчості. Такі добри результати відбилися на таке, що кулянці запрошенні і на різні фестивалі та презентації. Виділити можна декілька, а саме вони взяли участь на Міжнародному фестивалі Лицидарське серце в Ужіцу, або у Долову взяли участь на Маніфестації Іванські квіти.

Особливим задоволенням молодим танцюристам Синюка було виступати на Міжнародному дитячому фестивалі в Румунії, у Тимішоарському районі, де були запрошенні з боку Союзу Українців Румунії.

Це було начислено тільки часточку результатів з Кули, а що осягнено цього літа, а велику й суттєву роль у цьому має хореограф дитячих ансамблів Таня Литвинчук.

Діти з Кули незабаром виступлять разом із іншими ансамблями нашої країни у Кули на Фестивалі української дитячої творчості "Калина" 8 листопада у Культурному центрі.

Дацишин Василь

CFK "DRAGO JOVOVIĆ"

tel: (+381) 21 706-233, fax: (+381) 21 706-693
CFK Vrbas Centar za fizičku kulturu
"Drago Jovović"
Panonska 2, Vrbas 21460

AGRO LIST

VRBAS

00-24

VAŠ TAXI

021 705 705
POZIV - SMS 066 6 705 705
NOVO! KOMBI PREVOZ 8+1 NOVO!

JJP VIRIBAS
JAVNO PREDUZEĆE ZA PREVOZ PUTNIKA

PP "SAVA KOVAČEVIĆ"

www.radiofantasy.rs

FM 106,5 MHz

Gustava Krkleca 1, Vrbas
Tel/fax: 021/706 484, mob: 063/71 57 068
E-mail: marketing@radiofantasy.rs

STUDIO + PLUS

CENOVNIK USLUGA BAČKA PRESS - OKO NAS

Regionalni list: BAČKA PRESS - Web portal: www.okonas.info

Cenovnik usluga za 2015. godinu

STR - SZR Preduzeća

Zakup cele strane + reklama na web.portalu	15.000,00	20.000,00
Zakup 1/2 strane + reklama na web.portalu	8.000,00	12.000,00
Zakup 1/4 strane + reklama na web.portalu	5.500,00	8.500,00
Zakup 1/8 strane + reklama na web.portalu	3.500,00	5.500,00
Zakup 1/16 strane + reklama na web.portalu	2.500,00	4.500,00
Markica na naslovnoj strani + reklama na web.portalu	2.000,00	-
Markica na unutrašnjoj strani + reklama na web.portalu	1.500,00	-
Umrlica i pomeni do 30 reči	1.500,00	-
Zahvalnice i pomeni do 30 reči	1.500,00	-
Mali oglas do 30 reči	300,00	-
Uokviren mali oglas	500,00	-

Cene podrazumevaju objavljanje po jednom broju novinskog izdanja, a na web portalu reklamu na 30 dana. Regionalne novine objavljaju se dva puta mesečno dok se web portal ažurira svakodnevno. Ukoliko se saradnja odnosno ugovor o oglašavanju sklopi za šest meseci unapred popust je 10%, a za ugovor na godinu dana 20%.

Baćka Press - Oko nas nije obveznik PDV sistema. Sve cene su date u dinarima.

POMENI

Sećanje

Na našu dragu priateljicu
Nadu Martinović Bakal

„Život nije što i polje preći.“

Rano si upoznala tu istinu koja te je do kraja pratila, ali si poljem išla smelo i spremno, slobodna. Mogla si tako, jer nisi primala niti pružala sentimentalne poslastice trenutka. Trenutak te nije mogao zavarati. To su znali i osetili svi koji su, ma i na kratko, bili u tvojoj blizini.

Mir tvojoj iskrenoj duši u jutrima s one strane horizonta.

Tvoje drugarice Lidija, Vesna, Ljubinka i Dragica.

Sećanje

na našeg kolegu
Slobodana Elezovića

Tužna godina bez tebe, bez tvoje vadrine i stiska ruke.

Umesto neizostavnog osmeha, šale i po koje doskočice, samo praznina, beskonačna praznina i tuga.

Pamtićemo te po dobroti i pominjati s poštovanjem.

Tvoje kolege iz Kulturnog centra

BAČKA PRESS

RED VOŽNJE JP “VRBAS”

Vrbas - Novi Sad

B.D.Polje, Zmajevac, Stepanovićevo, Kisač, Rumenka
radni dan: 4:35, 5:25, 6:00, 6:20, 6:45, 7:20, 8:00, 9:00, 10:00, 11:00, 11:45, 12:15, 13:00, 13:55, 14:15, 15:00, 16:00, 17:00, 18:00, 18:30, 19:10, 20:00
subota: 4:35, 5:25, 6:45, 8:00, 10:00, 11:45, 13:00, 13:55, 16:00, 18:00, 20:00
nedelja: 4:35, 5:25, 8:00, 10:00, 13:00, 13:55, 16:00, 18:00, 20:00

Novi Sad - Vrbas

Rumenka, Kisač, Stepanovićevo, Zmajevac, B.D.Polje
radni dan: 5:45, 6:10, 7:00, 8:00, 8:55, 10:00, 10:45, 12:00, 13:00, 14:00, 15:00, 15:50, 16:30, 17:00, 17:30, 18:20, 19:00, 19:30, 21:00, 22:30
subota: 5:45, 7:00, 10:00, 12:00, 14:00, 15:00, 17:00, 18:20, 19:00, 22:30
nedelja: 5:45, 7:00, 10:00, 12:00, 14:00, 15:00, 17:00, 18:20, 19:00, 22:30

Vrbas - Despotovo - Novi Sad

Kucura, Savino Selo, Despotovo, Ravno Selo, Zmajevac, Stepanovićevo, Kisač, Rumenka
radni dan: 4:45, 5:30, 6:50, 11:40, 12:15, 14:30, 17:30
subota: 17:00
nedelja: 17:00

Novi Sad - Despotovo - Vrbas

Rumenka, Kisač, Stepanovićevo, Zmajevac, Ravno Selo, Despotovo, Savino Selo, Kucura
radni dan: 14:15, 19:50
subota: 19:50
nedelja: 19:50

Vrbas - Mali Idoš

Feketić, Lovćenac
radni dan: 5:00, 5:55, 6:20, 7:30, 10:15, 12:30, 13:20, 14:30, 17:20, 18:20, 19:30, 22:30
subota: 7:30, 14:30, 18:20, 19:30, 22:30
nedelja: 7:30, 15:40, 18:20, 19:30, 22:30

Mali Idoš - Vrbas

Lovćenac, Feketić
radni dan: 5:10, 6:20, 6:50, 9:00, 11:50, 13:00, 13:40, 17:45, 18:40, 21:00
subota: 6:20, 13:00, 17:45, 21:00
nedelja: 6:20, 13:00, 17:45, 21:00

Ravno Selo - Novi Sad

Zmajevac, Stepanovićevo, Kisač, Rumenka
radni dan: 4:45, 5:30, 6:50, 11:40, 12:15, 14:30, 17:30
subota: 17:00
nedelja: 17:00

Novi Sad - Ravno Selo

Rumenka, Kisač, Stepanovićevo, Zmajevac
radni dan: 6:55, 17:15, 12:45, 13:10, 13:55, 18:25, 19:05

radni dan: 6:00, 7:15, 8:30, 13:20, 14:15, 15:20, 19:50

subota: 5:45, 8:30, 15:00, 19:50
nedelja: 5:45, 15:00, 19:50

Vrbas - Despotovo

Kucura, Savino Selo
radni dan: 4:55, 6:20, 11:00, 11:45, 12:30, 13:20, 14:30, 17:00, 19:30, 22:30
subota: 6:30, 11:00, 14:30, 17:00
nedelja: 6:30, 14:30, 17:00

Despotovo - Vrbas

Savino Selo, Kucura
radni dan: 4:50, 6:00, 6:50, 11:50, 13:00, 15:00, 20:30
subota i nedelja: 6:50, 13:00, 20:30

Vrbas - Srbočan

radni dan: 6:50, 12:15

Srbočan - Vrbas

radni dan: 7:10, 12:40

Saobraćaj za vreme školske godine

Vrbas - Kula

radni dan: 6:40, 7:00, 12:30, 12:45, 13:40, 18:10, 18:50

Kula - Vrbas

radni dan: 6:55, 17:15, 12:45, 13:10, 13:55, 18:25, 19:05

ŽELEZNIČKI RED VOŽNJE

POLAZAK

polazak	za	dolazak	dolazak	iz	polazak
04:13	BEOGRAD	06:29	04:12	WIEN WEST.	18:50
05:10	SUBOTICA	06:40	05:04	SOMBOR	03:40
05:37	SOMBOR	06:57	05:08	NOVI SAD	04:29
05:40	BEOGRAD	08:09	05:33	SUBOTICA	04:05
07:06	BEOGRAD	09:20	07:04	SUBOTICA	05:45
07:37	SUBOTICA	09:01	07:36	BAR	18:55
07:57	SUBOTICA	09:28	07:56	NOVI SAD	07:13
08:57	SOMBOR	10:17	08:30	SOMBOR	07:10
08:58	BEOGRAD	11:31	08:52	SUBOTICA	07:20
09:34	PRAHA Hl.n.	22:21	09:32	BEOGRAD	07:20
11:05	SUBOTICA	12:30	11:04	BEOGRAD	08:43
12:12	BEOGRAD	14:49	11:52	SOMBOR	10:30
12:12	BUDAPEST	18:04	12:02	SUBOTICA	10:21
12:20	SOMBOR	13:42	12:11	BEOGRAD	10:00
13:50	SUBOTICA	15:20	13:49	BEOGRAD	11:05
14:42	NOVI SAD	15:22	14:41	SUBOTICA	13:00
15:45	BEOGRAD	17:50	15:44	BUDAPEST	10:05
16:18	SUBOTICA	18:02	16:14	BEOGRAD	13:30
17:16	BEOGRAD	19:49	17:00	SOMBOR	15:40
17:17	SOMBOR	18:37	17:13	SUBOTICA	15:45
18:28	BEOGRAD	20:36	18:13	NOVI SAD	17:34
18:37	NOVI SAD	19:15	18:26	PRAHA Hl.n.	05:39
20:00	SUBOTICA	21:25	19:54	NOVI SAD	19:15
20:03	BAR	08:42	19:59	SUBOTICA	18:36
20:57	SUBOTICA	22:15	20:36	SOMBOR	19:10
21:02	NOVI SAD	21:42	20:51	SUBOTICA	19:20
21:05	SOMBOR	22:30	20:56	BEOGRAD	18:30
22:58	SUBOTICA	00:20	22:57	NOVI SAD	22:19
23:31	WIEN WEST.	08:58	23:30	BEOGRAD	21:25
23:54	NOVI SAD	00:32	23:53	SUBOTICA	22:20

ŽELEZ. STANICA VRBAS: tel. 021/706-707

JP "VRBAS": tel. 021/706-638

Mnoge fudbalske sude se sanjaju o Svetskom prvenstvu - samo retki tamo stignu

Sudjenje je moja velika ljubav

Milorad Mažić, rođen je 23. marta 1973. godine u Vrbasu. Fudbalski sudija organizacije FIFA, elitni sudija UEFA, sudio je mečeve kvalifikacija na Svetskom prvenstvu u Brazilu 2014. godine, Ligu Evrope i Ligu šampiona. Za Bačka Press Mažić govorio o svojim počecima, nagradama, utiscima sa Svetskog prvenstva.

- Sve je počelo kao u onoj jednu staru izreku koja je vrlo Andićevoj misli koja kaže „Tok događaja ne zavisi od nas, nikako ili vrlo malo, ali način na koji ćemo te događaje podneti, u dobroj meri zavisi od nas.“ Kao aktivni fudbaler nakon povrede kolena otvorilo se pitanje - šta dalje? Ostati u fudbalu, ili ga definitivno napustiti. U toj dilemi odlučio sam prisutna na ovom području gde živimo “najteže je biti prorok u svom selu”. Smatram zaista i duboko verujem da tek kada u svom gradu dobijete nagradu od ljudi koji su vama žive, koji vas sreću u svakodnevnom životu, na pijaci u prodavnici na ulici, tada ste vrlo blizu da možete reći da ste

se za poziv fudbalskog sudsije kako bi i dalje ostao u fudbalu. Razmišljaо sam, ako sam se odlučio za fudbalskog sudsiju, ajde da vidim dokle mogu doći. I eto, tu sam gde sam. U međuvremenu sam poziv fudbalskog sudsije zavoleo. Zavoleo sam ga onako kao što dete zavoli svoju prvu igračku, tako da mi je suđenje postalo velika ljubav. Kao što se prve – "najgori". dobri u onome što radite. No, ne kažem slučajno ovo vrlo blizu, jer kada mislite da ste došli na vrh i uspeli, ostvarili odredjene rezultate, i počnete da se zadovoljavate time ili krenete da manje radite i učite, samo jedna greška npr. u nekom važnom meču vas vrlo lako vratи na početak odnosno postanete od "najboljeg" ske predstave , najbolji svetski igraci ,treneri , sve Vam to ostaje u sećanju za ceo život Naravno puno je toga i zaista je potrebno prostora da se takav jedan spektakal opiše rečima Biti deo kompletног "folklor-a" na najvećoj smotri fudbala u ciklusu od četiri godine je privilegija i čast naravno ogromna obaveza. Što se lično našeg učinka tiče generalno

Jubljevi ne mogu nikada zaboraviti, tako se i prva utakmica koju sam sudio u seniorskoj konkurenciji nikada ne može zaboraviti. Bilo je to davne 1996. godine u jednom malom Bačkom mjestu koje se zove Lok. Siguran sam da to mjesto ne možete da nađete na karti. Oktobarska nagrada kao na jveće priznanje grada u kome živim i koga svakako najviše volim je za mene posebno važna i koliko mi je dokaz da sam dobro radio toliko mi je obaveza da radim još više i da dam sve od sebe da ne "obrukam" grad u kome sam rođen.

Iako se na karti teško pronalazи za to mesto me vežu izuzetno prijatna sećanja.

Dobili ste do sada mnogo utisci?

nagrada i priznanja Sparta-kovu nagradu, Sportista opštine Vrbas, za Najboljeg sudi-ju Srbije proglašeni ste šest puta, tu je i Priznanje Fudbalskog saveza Bosne i Hercegovine "Miljan Miljanic". Koliko vam znači Oktobarska nagrada koju opština Vrbas dodeljuje kao najveće priznanje?

-Ponovo bih se pozvao na tu "svetsko prvenstvo" posle

najneprospavanih noći, mnogo
većih ispita koje smo uspešno
položili, preskakali jedan po
jedan, stigli tamo gde smo
zacrtnuli. Sa ove vremenske dis-
tance, poznavajući odnose u
Svetskom i Evropskom fudbalu,
odgovorno tvrdim da je to bila
oko nemoguća misija.

Međutim verovali smo u sebe, disali i živeli kada jedan i uspeli. Više vremena smo proveli nas trojica zajedno nego što smo bili sa svojim porodicama, ali to je cena ovog posla. Utisci sa jedne takve smotre svetskih fudbalskih velikana su zaista impresivni. Organizacijom od najmanje sitnice do najvećih bezbednosnih mera i procedura sa kojima smo se susretali bila je na vrhunskom nivou uslovi za naš rad i boravak takođe. Puni stadioni, ljudi koji žive za fudbal, navijački performansi na ulicama, vrhunske fudbalske

ali i velikih emocija koje često dovoljno govori koliko porod- teško uspeva da kontroliše. Sve ica trpi u svemu ovome. Sve su to velike zvezde svetskog u svemu ustajem vrlo rano i fudbala koje zaslužuju veliki ležem kasno da bih sve posti- respekt i poštovanje. gao. Ukratko svakog dana

Šta smatrati svojim najvećim sudijskim uspehom? — Treniram, radim analize utakmica, tu su i obavezne masaže,

Moguće je da ste živi a da niste ni za Parizan ni za Crvenu Zvezdu

Kako je hiti glavni arbitar na susretima "večitih rivala"?

Ruk je bio glavni arbitar na susretima "Vecitih rivala":

- Utakmice između Partizana i Crvene Zvezde su uvek imale jednu specifičnost. Kroz prizmu te utakmice se mnogo toga i fudbalskog i nefudbalskog prelamalo. Kad igraju ta dva kluba kao da se cela zemlja trese, kao da se zemlja deli na pola. Moguće je da budete živi a da niste ni za Partizan, ni za Crvenu Zvezdu. Kada se tako postavite prema ta dva naša najveća kluba onda suđenje na tim utakmicama pretvarata iz stanje mučnog i napetog u stanje jednog velikog zadovoljstva. Kada se tako postavite onda ni najveći kritičari teško da mogu da vam nađu ozbiljnu zamerku. Te utakmice nose u sebi jedan poseban izazov koji vas motiviše i pokreće. Ambijent u kojem se te utakmice igraju je stvarno nesvakidašnji, pun emotivnog naboja koji nekada dođe do tačke ključanja. Velika je čast, ali i odgovornost kad sudite jednu takvu utakmicu.

- Ako računamo do sada urađeno to je svakako odlazak na Svetsko prvenstvo gledano po važnosti samog takmičenja. Međutim, lično mislim da imam još mnogo toga da uradim sa svojim kolegama i da nas najveći uspesi i izazovi tek očekuju.

oporavak. Poslovne obaveze rešavam zahvaljujući sjajnoj ekipi ljudi sa kojim radim, a u porodici imam potpuno razumevanje, podršku, mir i snagu koji su mi preko potrebnih da bih izdržao sve napore. To je negde i ključ uspeha koji sam postigao.

Kako uspevate da organizujete porodicu, posao, suđenje? Kako izgleda vaš dan?

- Eh, pa to je jedno od na-
jtežih pitanja iz prostog razloga
sto nema dovoljno sati u jed-
nom danu da uradim sve što
bih uradio a da ne oduzmem
ni od jedne od mojih ljubavi,
od porodice ,suđenja, bilo šta
. Naravno da to nije moguće
pa se trudim da uskladim sve
obaveze koje imam. Podatak
da sam u prošloj godini preko
150 dana bio van zemlje vam

Pristup poslu kojim se bavite. Ozbiljnost bavljenja poslom koji ste izabrali. Privrženost onome za šta ste rekli da vam je ljubav. Žrtvovanje radi postizanja uspeha u onome što ste započeli. Časnost u borbi sa drugima. Verovanje u sebe. I ono što je možda najteže - BUDITE POŠTENI SAMI PREMA SEBI.

Sanja Kalajdžić

Sanja Kalajdžić